

“MISKI WAWA IV”

**GEZONDHEIDSPROJECT
MET ACTIEVE FAMILIE INTEGRATIE
(sep 2008 – sep 2009)**

EINDRAPPORTAGE

CUSCO, 29 SEPTEMBER 2009

“MISKI WAWA IV” GEZONDHEIDSPROJECT MET ACTIEVE FAMILIE INTEGRATIE

DOELSTELLINGEN PROJECT

Ontwikkelingsdoelstelling (lange termijn):

Bijdragen aan het verbeteren van de basisgezondheid- en voedingscondities van kinderen jonger dan 6 jaar.

Algemene doelstelling (korte termijn):

Kinderen jonger dan 6 jaar van de marginale stedelijke gebieden van Cusco, hebben hun ondervoeding verminderd.

1. BEREIKTE RESULTATEN T/M VIERDE KWARTAAL MISKI WAWA IV

Component en resultaat	Graadmeter	Voortgang per kwartaal (in cijfers)	Voortgang per kwartaal (in %).	Uit te voeren tot einde project (accumulatief %).	Gevonden problemen
Specifiek doel (Resultaat 1): Component Monitoren en surveillance van het herstel van de voedingswaarde Kinderen onder de zes jaar met betere voedingsniveaus na het project.	1.1 60% (300 = 180) van de totale kinderbevolking met globale en acute ondervoedingsproblemen in het interventiegebied, hebben hun ondervoedingniveaus verbeterd aan het eind van het project (na een jaar).	EERSTE KWARTAAL 27 kinderen	15%	85%.	
		TWEEDE KWARTAAL 68 kinderen	37.7%	47.3%	
		DERDE KWARTAAL 66 kinderen	36.7%	10.6%	
		VIERDE KWARTAAL 27 kinderen	15%	+4.4%	
		EINDRESULTAAT 188 kinderen	104.4%	+4.4%%	
	1.2 30 promotiemoeders met bekwaamheden ter controle en surveillance van de voedingssituatie van de kinderen.	EERSTE KWARTAAL 05 promotiemoeders	16.7%	83.3%	
		TWEEDE KWARTAAL 9 promotiemoeders	30%	53.3%	

		DERDE KWARTAAL 6 promotiemoeders	20%	33.3%	
		VIERDE KWARTAAL 7 promotiemoeders	23.3%	10.0%	
		EINDRESULTAAT 27 promotiemoeders	90%	-10%	Uitval van promotiemoeders door te weinig tijd voor het werk.
	1.3 80% (van 300 = 240) van de ondervoede kinderen in het interventiegebied ontvangen periodieke controles ¹ ter ontwikkeling en groei.	EERSTE KWARTAAL 200 kinderen	83.3%	16.7%	
		TWEEDE KWARTAAL 232 kinderen	96.7%	3.3%	
		DERDE KWARTAAL 237 kinderen	98.8%	1.2%	
		VIERDE KWARTAAL 245 kinderen	102.1%	+2.1%	
		EINDRESULTAAT 245 kinderen	102.1%	+2.1%	
Specifiek doel (Resultaat 2): Component promotie en opleiding Arme families van het interventie(werk)gebied met kennis en praktijkervaring voor een adequate voeding, verzorging van de gezondheid van het kind en moeders (incl.	2.1 80% (van 300 = 240) van de moeders van het project hebben kennis over uitgebalanceerde voeding en voorkomende maatregelen over voeding en basisgezondheidszorg aan het einde van het project.	EERSTE KWARTAAL 10 moeders	4.2%	95.8%	
		TWEEDE KWARTAAL 50 moeders	20.8%	75.0%	
		DERDE KWARTAAL 66 moeders	27.5%	47.5%	
		VIERDE KWARTAAL 99 moeders	41.3%	6.2%	
		EINDRESULTAAT 225 moeders	93.8%	-6.2%	

¹ De periodiek controles worden uitgevoerd door het Ministerie van Gezondheid (de leeftijd van het kind bepaalt de frequentie van controle).

zwangere vrouwen).	2.2 60% (van 300 = 180) van de opgeleide moeders ontwikkelen goede praktijken over voeding en de verzorging van hun kind.	EERSTE KWARTAAL 0 moeders	0.0%	0.0%	
		TWEEDE KWARTAAL 38 moeders	21.1%	78.9%	
		DERDE KWARTAAL 71 moeders	39.4%	39.5%	
		VIERDE KWARTAAL 71 moeders	39.5%	0%	
		EINDRESULTAAT 180 moeders	100%	0%	
	2.3 80% (van 30 = 27) van de promotiemoeders ontwikkelen goede praktijken over voeding en basisgezondheidszorg	EERSTE KWARTAAL 05 promotiemoeders	18.5%	81.5%	
		TWEEDE KWARTAAL 09 promotiemoeders	33.3%	48.2%	
		DERDE KWARTAAL 06 promotiemoeders	22.2%	26.0%	
		VIERDE KWARTAAL 07 promotiemoeders	25.9%	0.1%	
		EINDRESULTAAT 27 promotiemoeders	100%	0%	

	<p>2.4 Een officieel opgerichte, erkende en zelfstandig opererende organisatie van promotiemoeders, ter versterking en duurzaamheid van het project, als een gemeenschappelijke strategie ter voorkoming en verbetering van de gezondheids- en voedingssituatie van de kinderen van de deelnemende gemeenschappen.</p> <p>Activiteiten: 1. Identificatie promotiemoeders (20%) 2. Opleiding in gezondheid/voeding (20%) 3. Versterking promotiemoedersorganisatie (20%) 4. Inschrijving publieke registers (20%) 5. Overdracht project (20%)</p>	<p>EERSTE KWARTAAL 30 promotiemoeders geïdentificeerd</p>	20.0%	80.0%	
		<p>TWEDE KWARTAAL 4 opleidingen in gezondheid en voeding</p>	10.0%	90.0%	
		<p>DERDE KWARTAAL 4 opleidingen in gezondheid en voeding 4 bijeenkomsten over gemeenschapsbeheer Inschrijving in publieke registers</p>	40.0%	30.0%	
		<p>VIERDE KWARTAAL 3 opleidingen zelfrespect en leiderschap (versterking promotiemoedersorg.) 4. Inschrijving publieke registers. 5. Overdracht project</p>	30%	0%	
		<p>EINDRESULTAAT Alle 5 activiteiten uitgevoerd</p>	100%	0%	
<p>Specifiek doel (Resultaat 3): Component ontwikkeling van productieve opleidingen</p> <p>Families van het project ontwikkelen productieve economische activiteiten ter verbetering van de voedselzekerheid van hun gezin.</p>	<p>3.1 70% (de 100 = 70) van de geselecteerde moeders hebben hun productieve activiteiten verbeterd.</p>	<p>EERSTE KWARTAAL Selectie 04 cursussen: 2 cavia cursussen 1 banketbakkerscursus 1 house keeping</p>	0.0%	100.0%	
		<p>TWEDE KWARTAAL (3) 03 families act. verbeterd. (38 families in opleiding cursus cavia's, 30 families in opleiding banketbakkerscursus)</p>	4.3%	95.7%	
		<p>DERDE KWARTAAL (16) 06 cavia's 08 banketbakkerscursus 02 housekeeping</p>	22.9%	72.8%	

		VIERDE KWARTAAL (10) 03 cavia's 05 banketbakkerscursus 02 housekeeping	14.3%	58.5%	
		EINDRESULTAAT 29 families	41.5%	-58.5%	- weinig ruimte voor uitbreiding hokjes - geen geld voor investeringen
3.2 70% de (300 =210) van de ondervoede kinderen jonger dan 6 jaar consumeren uitgebalanceerde maaltijden.		EERSTE KWARTAAL (0) 0 kinderen	0%	100.0%.	
		TWEEDE KWARTAAL (70) 63 kinderen eten groenten uit de groentetuin. 07 kinderen eten cavia's.	33.3%	66.7%	
		DERDE KWARTAAL (63) 08 kinderen eten groenten uit de groentetuin 55 kinderen eten cavia's	30%	36.7%	
		VIERDE KWARTAAL (79) 70 kinderen eten groenten uit de groentetuin 09 kinderen eten cavia's	37.6%	+0.9%	
		EINDRESULTAAT 212 kinderen	100.9%	+0.9%	
	3.3 50 families hebben hun voeding verbeterd dankzij het kweken van cavia's.		EERSTE KWARTAAL 0 families	0.0%	0.0%
		TWEEDE KWARTAAL 6 families	12.0%	88.0%	
		DERDE KWARTAAL 24 families	48.0%	40.0%	
		VIERDE KWARTAAL 8 families	16%	-24%	

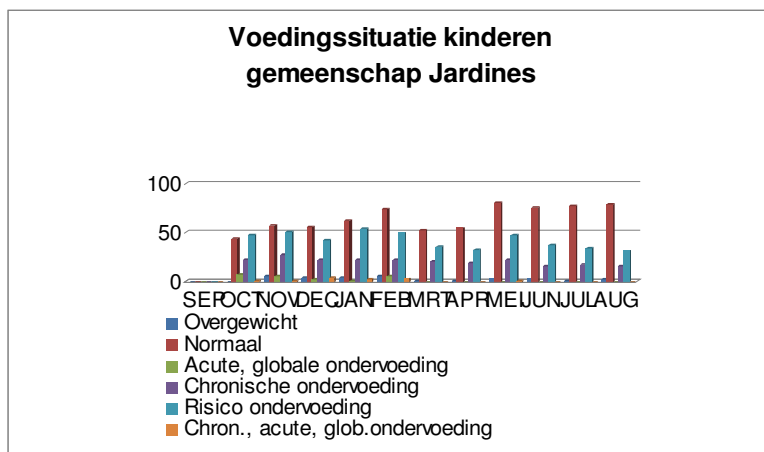
		EINDRESULTAAT 38 families	76%	-24%	Uitval in cavia cursus
3.4 150 families verbeteren hun voeding door het starten van groentetuinen.		EERSTE KWARTAAL 0 families consumeren uit de groentetuin <i>(60 groentetuinen geïnstalleerd).</i>	0.0%	100.0%	
		TWEEDE KWARTAAL 51 families consumeren uit de groentetuin <i>(82 groentetuinen geïnstalleerd).</i>	34.0%	66.0%	
		DERDE KWARTAAL 47 families consumeren uit de groentetuin	31.3%	34.7%	
		VIERDE KWARTAAL 54 families consumeren uit de groentetuin	36%	+1.3%	
		EINDRAPPORTAGE 152 families	101.3%	+1.3%	

2. PRESENTATIE RESULTATEN

RESULTATEN COMPONENT 01: monitoren en surveillance van het herstel van de voedingswaarde

188 kinderen zijn minder ondervoed. De doelstelling was een verbeterde gezondheidssituatie voor 180 kinderen.
245 kinderen zijn periodiek gecontroleerd op hun gezondheid. De doelstelling was dat 240 kinderen periodieke controles zouden krijgen.

ONDERVOEDINGSCIJFERS PER GEMEENSCHAP

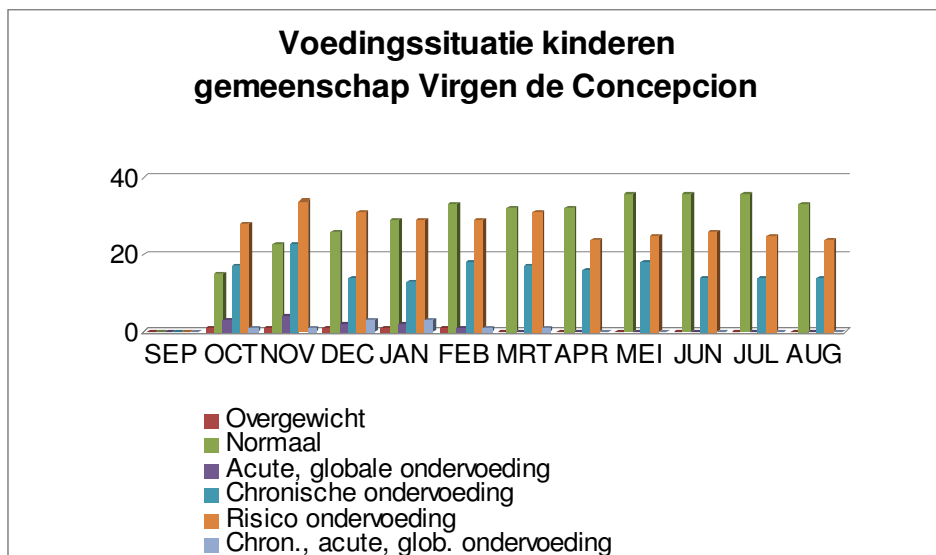

“Los Jardines”:
107 kinderen hebben hun ondervoedingniveau’s verbeterd.

Gemeenschap	Jardines											
	SEP	OCT	NOV	DEC	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG
Overgewicht	0	0	7	5	5	7	1	1	4	4	2	3
Normaal	0	44	57	56	62	74	53	55	80	75	77	79
Acute, globale ondervoeding	0	8	7	3	2	6	0	0	0	0	0	0
Chronische ondervoeding	0	23	28	23	23	23	21	19	23	17	18	17
Risico ondervoeding	0	47	51	43	54	50	36	33	47	38	34	32
Chron., acute, glob.ondervoeding	0	2	2	5	3	4	0	0	1	0	0	0
Aantal kinderen	0	124	152	130	149	164	111	108	155	134	131	131

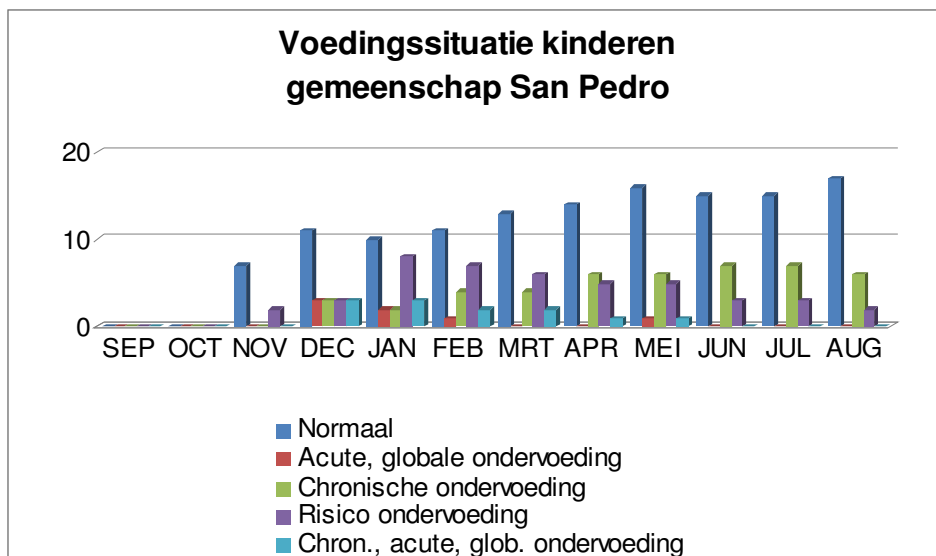
“Virgen de Concepcion”:

59 kinderen hebben hun ondervoedingniveau’s verbeterd.

Gemeenschap	Virgen de concepción											
	SEP	OCT	NOV	DEC	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG
Overgewicht	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Normaal	0	15	23	26	29	33	32	32	36	36	36	33
Acute, globale ondervoeding	0	3	4	2	2	1	0	0	0	0	0	0
Chronische ondervoeding	0	17	23	14	13	18	17	16	18	14	14	14
Risico ondervoeding	0	28	34	31	29	29	31	24	25	26	25	24
Chron., acute, glob. ondervoeding	0	1	1	3	3	1	1	0	0	0	0	0
Aantal kinderen	0	65	86	77	77	83	81	72	79	76	75	71

“San Pedro”: 22 kinderen hebben hun ondervoedingniveau’s verbeterd.

Gemeenschap	San Pedro											
	SEP	OCT	NOV	DEC	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG
Normaal	0	0	7	11	10	11	13	14	16	15	15	17
Acute, globale ondervoeding	0	0	0	3	2	1	0	0	1	0	0	0
Chronische ondervoeding	0	0	0	3	2	4	4	6	6	7	7	6
Risico ondervoeding	0	0	2	3	8	7	6	5	5	3	3	2
Chron., acute, glob. ondervoeding	0	0	0	3	3	2	2	1	1	0	0	0
Aantal kinderen	0	0	9	23	25	25	25	26	29	25	25	25

RESULTATEN COMPONENT 2: promotie en opleiding

Er zijn 27 promotiemoeders opgeleid. De doelstelling was om 30 promotiemoeders op te leiden

225 moeders hebben hun kennis over goede voeding en basisgezondheidszorg verbeterd. De doelstelling was om 240 moeders op dit gebied op te leiden.

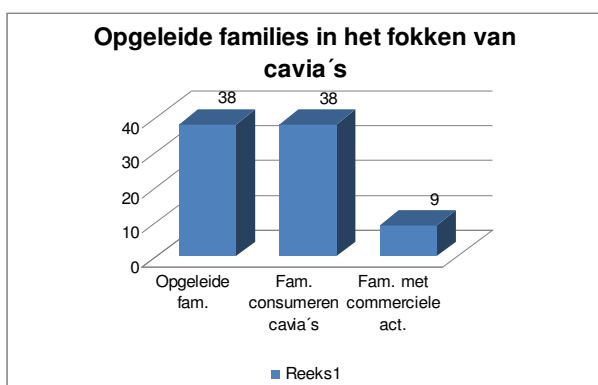
180 moeders brengen deze kennis in de praktijk, zoals ook de doelstelling was. Alle 27 promotiemoeders brengen het geleerde in de praktijk.

RESULTATEN COMPONENT 3: ontwikkeling van productieve opleidingen

29 moeders van de beoogde 70 moeders verbeteren hun productieve activiteiten en verbeteren daarmee het gezinsinkomen.

212 kinderen krijgen gevarieerde, uitgebalanceerde maaltijden. De doelstelling was 210 kinderen.

38 moeders kweken cavia's en kunnen zo zorgen voor betere voeding voor het gezin. De doelstelling was dat 50 moeders dit zouden gaan doen.

152 families hebben een groentetuin aangelegd en eten groente uit eigen tuin. De doelstelling was dat 150 families dit zouden doen.

	Groentetuinen										
	OCT	NOV	DEC	JAN		FEB		MRT-APR-MEI		JUN-JUL-AUG	
	Opgeleide families	Installatie tuinen	Installatie tuinen	Installatie tuinen	Consumptie groenten	Installatie tuinen	Consumptie groenten	Installatie tuinen	Consumptie groenten	Installatie tuinen	Consumptie groenten
Jardines	64	15	20	45	12	62	22	64	33	64	59
V. Concepción	14	32	40	56	8	56	18	60	50	69	69
San Pedro	18	12	18	22	5	24	11	24	15	24	24
Bolognesi	4	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	100	60	79	124	26	142	51	148	98	157	152

3. OPLEIDINGEN

OPLEIDINGEN PROMOTIEMOEDERS

Er zijn 27 promotiemoeders opgeleid in onderwerpen over: gezondheid, voeding, versterking van de promotiemoedersorganisatie, zelfvertrouwen en leiderschap. Dit ter verbetering van hun kennis over de zorg voor hun kinderen en het overdragen van hun opgedane kennis op de moeders van hun groep.

OPLEIDING AAN MOEDERS GEMEENSCHAPPEN

De moeders van de gemeenschappen hebben opleidingen ontvangen van de promotiemoeders maar ook in de algemene vergaderingen van de gemeenschappen.

KWEKEN VAN CAVIA'S

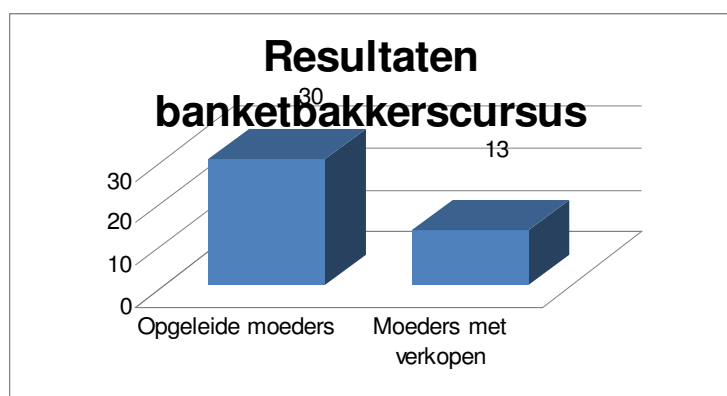
Er hebben 38 moeders aan de cavia cursus deelgenomen, waarvan 38 moeders cavia's consumeren binnen het gezin. Er zijn 9 families die commerciële activiteiten uitvoeren met de verkoop van cavia's.

GROENTETUINEN

Er zijn in de deelnemende gemeenschappen een totaal van 157 groentetuinen geïnstalleerd, waarvan 152 families groenten consumeren.

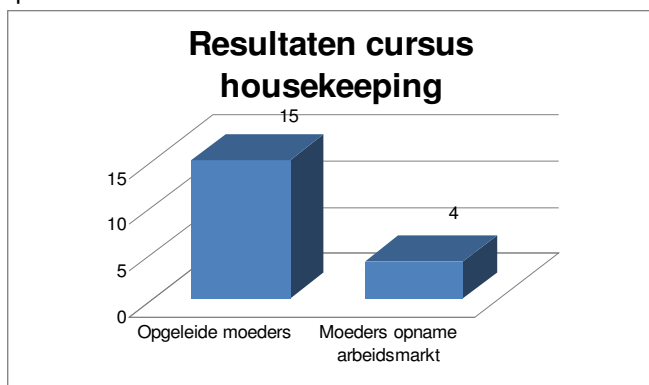
BANKETBAKKERSCURSUS

Tijdens de banketbakkerscursus zijn 30 families opgeleid, waarvan 13 families ook daadwerkelijk banket zijn gaan verkopen.

HOUSEKEEPINGCURSUS

Tijdens de cursus Housekeeping zijn 15 personen opgeleid, waarvan 4 personen zijn geplaatst op de arbeidsmarkt.

4. TOELICHTING ACTIVITEITEN (VIERDE KWARTAAL)

Activiteiten resultaat 1:

- **Gezondheidscampagne.** Er is in het laatste kwartaal een gezondheidscampagne uitgevoerd met de gezondheidspost “Dignidad Nacional” uit de wijk, de gemeente Santiago en de promotiemoeders van het project.

Er werden de volgende kinderen behandeld:

- 142 kinderen met parasieten
- 42 kinderen met bloedarmoede

Er werden bij 33.3% van de kinderen parasieten vastgesteld. Dit in tegenstelling tot de vorige gezondheidscampagne waar nog 68% van de kinderen parasieten hadden. Een vermindering van 34.7%.

- **Gewichts- en lengtecontroles.** Deze zijn uitgevoerd in samenwerking met de verpleegster van de gezondheidspost “Dignidad Nacional” uit de wijk van het project. De volgende evaluaties zijn uitgevoerd:
 - Psychomotorische evaluatie van het kind
 - Antropometrische evaluatie
 - Vaccinatie controles
- **Begeleiding promotiemoeders.** Er heeft advisering plaatsgevonden gedurende de huisbezoeken met de promotiemoeders en tevens is promotiemateriaal uitgedeeld op het gebied van gezondheid en voeding.

Activiteiten resultaat 2:

- **Wedstrijd gezond wonen.** Er is een wedstrijd gehouden betreffende “gezonde woning”, in samenwerking met de gezondheidspost, de promotiemoeders en de deelneming van de participerende families. Belangrijk tijdens deze wedstrijd was de verbetering en/of implementatie van wateropslag, een wasgelegenheid, en verbetering van de hygiëne van de familie in hun huis met als doel het verminderen van diarree en parasitaire infecties bij de kinderen. Er werd extra aandacht besteed betreffende gezondheidsaspecten: het wassen van de handen en de hygiëne van voedsel. Wat betreft de voeding: het regelmatig maaltijden geven aan de kinderen en uitvoeren van gewichts- en lengte metingen.
- **Opleidingen.** Er zijn aan de promotiemoeders gezondheids- en voedingscursussen gegeven met tevens praktische demonstratieve activiteiten, vooral ter bewustmaking van de gezinnen. Een belangrijke strategie was de samenwerking met de besturen van de gemeenschappen ter verhoging en versterking van de deelname van de bevolking betreffende de coördinatie van activiteiten van het gezondheidsproject in relatie met de activiteiten van de gemeenschappen, wat besproken werd tijdens de algemene vergaderingen met aanwezigheid van de bevolking.
- **Opleidingen gegeven door de promotiemoeders.** De promotiemoeders geven de workshops thuis in groepsverband of bezoeken de moeders thuis. Er wordt vooral gebruik gemaakt van dynamische lesmethoden.
- **Demonstratie lessen.** Er wordt in coördinatie met de promotiemoeders in de huizen van de moeders demonstratieve lessen georganiseerd. Tijdens deze lessen wordt gebruik gemaakt van didactische materialen (bv. receptenboekje). Het personeel van CEDNA is aanwezig ter advisering.

- **Wedstrijd tussen de promotiemoeders.** Er is een wedstrijd tussen promotiemoeders georganiseerd, waarin de vaardigheden en kennis van de promotiemoeders zijn getest. Dit is gedaan tijdens huisbezoeken, het geven van de opleidingen en workshops en demonstratieve activiteiten aan hun groep moeders. De promotiemoeders met de beste resultaten ontvingen een prijs.
- **Huisbezoeken en begeleiding.** Er is door het personeel van CEDNA huisbezoeken afgelegd betreffende advisering op het gebied van voeding en gezondheid aan families met ondervoede kinderen.
- **Overdracht project.** Op 23 augustus is de overdracht van het project gerealiseerd aan de promotiemoedersorganisatie "Kuska Puririsun". Tijdens deze officiële bijeenkomst zijn vertegenwoordigers aanwezig geweest van de gezondheidspost uit de wijk, de gemeente Santiago en bestuursleden van de deelnemende gemeenschappen. Door de directeur van Cedna is de overdracht gedaan van de goederen en projectdocumenten, die de promotiemoedersorganisatie nodig hebben voor de voortgang van het project.

Activiteiten resultaat 3:

- **Groentetuinen.** Er zijn demonstratieve cursussen gegeven over de preparatie van verschillende uitgebalanceerde maaltijden met verwerking van groenten.
- **Cavia cursus.** De families zijn meer bewust gemaakt om meer cavia te eten, omdat het goede voeding betreft voor hun kinderen. Dit is gedaan tijdens gemeenschapsbijeenkomsten van de betreffende gemeenschappen.

5. GEBRUIKTE MIDDELEN VOOR HET UITVOEREN VAN DE ACTIVITEITEN

ONDERSTEUNENDE ACTIVITEITEN:

Jaarplanning en maandplanning.

Cursusmateriaal (folders: bloedarmoede, parasieten, voeding en hygiëne), muurschilderingen met informatie over gezondheid en voeding).

MATERIALEN:

Didactische materialen (stiften, papier, affiches) voor het geven van de opleidingen.
Audio visuele materialen: laptop en multimedia

6. GEVONDEN PROBLEMEN

- De toegang tot het werkgebied is verschillende keren onmogelijk gebleken door de werkzaamheden van de gemeente aan de weg. De moeders kunnen wegens het sluiten van de wegen hun voedsel voor de cavia's (bv. gras) niet van beneden van de berg naar boven krijgen waar ze wonen, omdat er geen transport is.
- Wijziging van de bestuursleden van de gemeenschap "Los Jardines" heeft de coördinatie van het project met de gemeenschap bemoeilijkt.

7. HET PERSONEEL VOOR DE UITVOERING

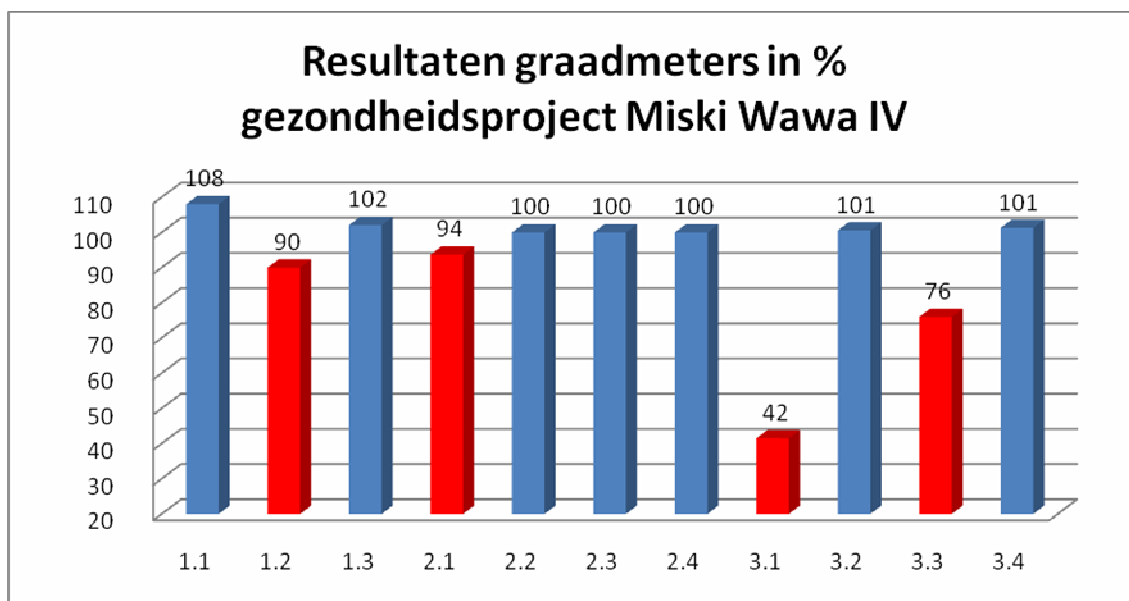
Personeel voor het uitvoeren van de activiteiten (laatste kwartaal)

Naam	Functie	Opleiding	Opmerkingen	Geslacht
Cora Staats	Directeur	Toeristische opleiding.	Specialist in sociale projecten in ontwikkelingslanden. Organisatorische en administratieve projectervaring. Int. contacten.	Vrouw
Nancy Hancoo Pucyura	Coördinator	Gediplomeerd voedingsdeskundige (universiteit)	Specialist in voedingsprojecten met kinderen en families.	Vrouw
Glicerio Bustinza López	Assistent	Verpleegkundige	Specialist in sociale projecten	Man
Ubaldina Quispe Herencia	Assistent	Verpleegkundige	Specialist in gezondheidsprojecten	Vrouw

CONCLUSIES

RESULTATEN:

ONDERDEEL PROJECT	%	RESULTAAT
Component 1: HERSTEL VOEDINGSWAARDE		
1.1 Vermindering ondervoedingniveau's	104.4	gehaald
1.2 Promotie moeders met bekwaamheden	90.0	niet gehaald
1.3 Periodieke controles	102.1	gehaald
Component 2: PROMOTIE EN OPLEIDING		
2.1 Moeders met kennis over voeding en gezondheid	93.8	niet gehaald
2.2 Moeders met praktijkervaring over voeding en gezondheid	100.0	gehaald
2.3 Promotie moeders met praktijkervaring over voeding en gezondheid	100.0	gehaald
2.4 Een opgerichte georganiseerde promotie moedersorganisatie	100.0	gehaald
Component 3: ONTWIKKELING PRODUCTIEVE OPLEIDINGEN		
3.1 Moeders verbeteren hun productieve activiteiten	41.5	niet gehaald
3.2 Ondervoede kinderen consumeren uitgebalanceerde maaltijden	100.9	gehaald
3.3 Families verbeteren hun voeding dankzij het kweken van cavia's	76.0	niet gehaald
3.4 Families verbeteren hun voeding dankzij de installatie van groentetuinen	101.3	gehaald

Van de 11 resultaten zijn er 7 gehaald en 4 niet gehaald (64%).

Per component zijn verschillen te zien in de gehaalde resultaten:

Van component 1 met 3 resultaten zijn er 2 gehaald (67%)

Van component 2 met 4 resultaten zijn er 3 gehaald (75%).

Van component 3 met 4 resultaten zijn er 2 gehaald (50%).

Component 3 blijft duidelijk achter bij de overige componenten.

Vooraf de productieve activiteiten dienen meer aandacht ter verbetering van de activiteiten voor het nieuwe gezondheidsproject V per september 2009.

COMPONENT 1: (3 resultaten), 2 gehaald

- **1.1 Vermindering ondervoedingniveau's (104.4%)**
Deze goede resultaten zijn mede gerealiseerd door de samenwerking met de gezondheidspost "Dignidad Nacional", de gezondheidscampagnes en de actieve deelname van de promotiemoeders.
- **1.2 Promotiemoeders met bekwaamheden (90%)**
Er zijn 03 promotiemoeders uitgevallen gedurende het opleidingsproces, wegens toename van de familie activiteiten.
- **1.3 Periodieke controles (102.1%)**
Deze goede resultaten is eveneens door de samenwerking met de gezondheidspost "Dignidad Nacional" en de actieve deelname van de promotiemoeders.

COMPONENT 2: (4 resultaten), 3 gehaald

- **2.1 Moeders met kennis over voeding en gezondheid (93.8%)**

Er zijn een aantal moeders geweest die niet hebben deelgenomen aan de geplande opleidingen door de volgende redenen:
 - Ⓜ Voorrang aan andere activiteiten, zoals uit werken en familie activiteiten.
 - Ⓜ Commerciële activiteiten buiten het interventiegebied.
 - Ⓜ Bezoeken aan hen oorspronkelijke dorpen op het platteland voor het uitvoeren van landbouwactiviteiten.
 - Ⓜ Het wegbrengen en ophalen naar school van hun kinderen, veraf gelegen van het project.
 - Ⓜ Enige moeders zijn niet geïnteresseerd in de gezondheid van hun kind. Geven voorkeur aan activiteiten die inkomsten genereren.
 - Ⓜ Deelname aan verschillende feesten (carnaval, feesten in het gebied, officiële feestdagen).
- **2.2 Moeders met praktijkervaring over voeding en gezondheid (100%)**

Door middel van de wedstrijden "**gezonde woningen**", zijn praktische activiteiten uitgevoerd met betrekking tot de hygiëne in huis (handen wassen), chloorbehandeling van het water, verbetering van wateropslag.

Door middel van de wedstrijden "**gastronomische maaltijden**" over uitgebalanceerde voeding, zijn praktische activiteiten uitgevoerd door het bereiden van de uitgebalanceerde maaltijden ter presentatie in de gehouden wedstrijd.
- **2.3 Promotiemoeders met praktijkervaring over voeding en gezondheid (100%)**

Het werken met de promotiemoeders is het meest efficiënt en praktisch wanneer er met kleine groepjes door de promotiemoeders wordt gewerkt.
- **2.4 Een opgerichte georganiseerde promotiemoedersorganisatie**

De promotiemoedersorganisatie "Lusaka Puririsun" is opgericht en de moeders hebben de betreffende cursussen gevolgd voor de uitvoeringen van hun activiteiten.

COMPONENTE 3: (4 resultaten)

▪ **3.1 Moeders verbeteren hun productieve activiteiten (41.5%)**

Van de 30 opgeleide moeders van de **BANKETBAKKERSCURSUS** voeren 13 moeders verkoopactiviteiten uit (43.3%). Dit is mogelijk door de kleine investeringen die nodig zijn om de taarten te verkopen.

Van de 15 jongeren en moeders opgeleid in **HOUSEKEEPING**, waren problemen met de opname op de arbeidsmarkt, daar het vooral om moeders ging met kinderen en daardoor moeilijker zijn te plaatsen op de arbeidsmarkt doordat gedurende de werkuren er voor de kinderen gezorgd dient te worden. Verder waren er moeders met laag zelfvertrouwen, waardoor de echtgenoten geen toestemming gaven om uit werken te gaan en doordat de afstand tot de stad ver weg was om 's avonds laat met de bus terug naar huis te komen. In totaal zijn 4 cursisten geplaatst op de arbeidsmarkt van Cusco.

Van de 38 opgeleide moeders van de **CAVIACURSUS**, hebben 9 moeders commerciële activiteiten.

Bij de moeders van de caviacursus zijn er moeilijkheden geweest ter commercialisering van de cavia's, zoals:

- Families hebben onvoldoende inkomsten voor uitbreiding van hun business.
- Families hebben onvoldoende ruimte tot uitbreiding.
- Hoge kosten voor de voeding van de cavia's is niet rendabel voor gezinnen met weinig cavia's.

▪ **3.2 Ondervoede kinderen consumeren uitgebalanceerde maaltijden (100.9%)**

De bewustwordingsactiviteiten van de demonstratieve praktische kooklessen met de moeders om voedingsrijke maaltijden te consumeren heeft een positieve invloed gehad op de moeders.

Van alle deelnemers aan de cavia cursus wordt in het gezin cavia's gegeten. Verder hebben de cursussen over uitgebalanceerde voeding mede bijgedragen aan dit goede resultaat.

▪ **3.3 Families verbeteren hun voeding dankzij het kweken van cavia's (76%)**

De promotie van de cavia in de gastronomische eetwedstrijden zijn erg effectief geweest. Helaas zijn er een aantal moeders geweest die de cursus niet hebben gecontinueerd door de voor hen te hoge kosten voor de implementatie van de cavia hokjes en voedsel voor de cavia's. Verder is tijdens de eerste maanden van de cursus een trainer aangenomen, die niet geschikt was gebleken voor het werken met de moeders en daardoor moeders vroegtijdig hebben afgehaakt.

▪ **3.4 Families verbeteren hun voeding dankzij de installatie van groentetuinen (101.3%).**

De praktische demonstratie lessen over groentetuinen was erg nuttig. Van de 157 geïnstalleerde groentetuinen consumeren 152 families uit hun groentetuin.

ALGEMENE CONCLUSIES

- Het gezondheidsproject Miski Wawa IV laat over het gehele project **een positief resultaat** zien. Er dient wel op onderdelen aanpassingen te worden gedaan ter verbetering van de resultaten die niet zijn gehaald.
- De **promotiemoedersorganisatie** is opgeleid en opgericht in alle activiteiten die nodig zijn voor het functioneren van de organisatie, maar er zal een andere strategie dienen te worden gehanteerd voor toekomstige gezondheidsprojecten, om de moeders al al bij aanvang van het project verantwoordelijkheden te geven voor het uitvoeren van de activiteiten en niet aan het einde van het project tijdens de overdracht aan de promotiemoedersorganisatie om de duurzaamheid van het project te kunnen garanderen.
- De **productieve cursussen** dienen beter afgestemd te worden op de mogelijkheden van de moeders in relatie tot de productiviteit van de cursussen. De cavia cursus laat zwakheden zien in de organisatie en uitvoering hiervan.
- Er is **geen goede coördinatie** geweest tussen het opleidingsproject en gezondheidsproject voor wat betreft de activiteiten voor de uitvoering van de productieve cursussen, waardoor een aantal activiteiten niet of slecht zijn uitgevoerd. Er zijn bijvoorbeeld geen persoonlijke ontwikkelingscursussen gegeven aan de moeders die de productieve cursussen hebben gevolgd. Activiteiten van monitoren en evaluatie van de caviacursus is niet goed gecoördineerd tussen de beide projecten.
- Ondanks de personele wisselingen binnen het project is de uitvoering van de activiteiten niet in gevaar gekomen.
- De positieve samenwerking met de gezondheidspost uit de wijk (gezamenlijke activiteiten zoals: de gezondheidscampagne, ontwikkelingscontroles, opleidingen aan de promotiemoeders en coördinatie voor het uitvoeren van activiteiten met de promotiemoedersorganisatie) heeft er toe geleid, dat de promotiemoeders officieel zijn erkend door het Ministerie van Gezondheid en een certificaat ontvangen hebben voor het voortzetten van de activiteiten met de gezondheidspost uit de wijk.

AANBEVELINGEN

- De **promotiemoedersorganisatie** al bij aanvang van het project **verantwoordelijkheden geven**, zodat zij beter in staat zullen zijn aan het einde van het project de voortgang van het project te garanderen.
- Er dienen **betere selectie criteria** te worden toegepast bij de aanname van de moeders voor het volgen van de **productieve cursussen** en de keuze welke cursussen goede mogelijkheden bieden voor het genereren van inkomsten.
- De **caviacursus dient een grondig onderzoek** te ondergaan ter verbetering van de resultaten van de cursus (duur cursus, mogelijke investeringen voor uitbreiding of start, kosten in relatie met opbrengsten, selectie deelnemers, commercialisering, coördinatie, monitoren, evaluatie).
- **Verbeteringen doorvoeren betreffende de coördinatie activiteiten** tussen het opleidingsproject en het gezondheidsproject voor de **productieve opleidingen**.

Begroting en resultaat Miski Wawa IV

Code	Omschrijving	Begroting 2008/2009	Begroting 2008	Totaal 2008	Begroting 2009	Totaal 2009	Totaal 2008/2009 uitgevoerd	Saldo begroting 2008-2009
				sep t/m dec		jan t/m aug		
9	Miski Wawa IV	46.725,00	15.575,02	13.694,60	31.149,98	32.395,87	46.090,47	634,53
911	EXPLOITATIEKOSTEN	46.175,00	15.391,69	13.412,31	30.783,31	32.385,32	45.797,63	377,37
9111	Activiteiten	7.450,00	2.483,35	1.406,50	4.966,65	3.803,47	5.209,97	2.240,03
911100	Vorbereidende werkzaamheden	1.500,00	500	246,66	1.000,00	0	246,66	1.253,34
911101	Ondertekening contract en presentatie project	100	33,33	22,52	66,67	0	22,52	77,48
911102	Identificatie en registratie kinderen, socio economische form.	100	33,33	67,35	66,67	0	67,35	32,65
911103	Selectie promotiemoeders project	50	16,67	38,15	33,33	0	38,15	11,85
911104	Het vormen van netwerken van promotiemoeders	50	16,67	62,04	33,33	1,75	63,79	-13,79
911105	Samenstelling groepen moeders per promotiemoeder	50	16,67	0	33,33	0	0,00	50,00
911106	Advisering en begeleiding van promotiemoeder door personeel	50	16,67	0	33,33	166,78	166,78	-116,78
911107	Gewichts- en lengtecontroles	100	33,33	0	66,67	11,39	11,39	88,61
911108	Stimulering groei controle en ontwikkeling van het kind	100	33,33	12,52	66,67	132,96	145,48	-45,48
911109	Ontwikkeling campagnes(diagnose, bestrijding parasieten)	1.000,00	333,33	0	666,67	415,31	415,31	584,69
911110	Ontwikkelen opleidingsmateriaal (incl. educatieve videos)	1.400,00	466,67	866,09	933,33	686,15	1.552,24	-152,24
911111	Ontwikkelen evenementen over voeding/basisgezondheidszorg, pers. ontwikkeling voor promotiemoeders	200	66,67	19,22	133,33	162,2	181,42	18,58
911112	Ontwikkelen informatiebijeenkomsten over voeding en basisgezondheidszorg voor families	400	133,33	35,84	266,67	403,46	439,30	-39,30
911113	Ontwikkelen informatiebijeenkomsten over voeding en basisgezondheidszorg in alg.verg. gemeenschap	200	66,67	7,22	133,33	228,39	235,61	-35,61
911114	Ontwikkelen wedstrijden tussen groepen moeders van de promotiemoeders	500	166,67	0	333,33	433,01	433,01	66,99
911115	Ontwikkelen wedstrijden tussen promotiemoeders	500	166,67	0	333,33	242,41	242,41	257,59
911116	Ontwikkelen uitwisseling van ervaringen tussen groepen moeders	500	166,67	0	333,33	234,23	234,23	265,77
911117	Ontwikkelen huisbezoeken (advies, begeleiding) met promotiemoeders	200	66,67	12,04	133,33	155,82	167,86	32,14
911118	Ontwikkelen bezoeken ter monitoring, evaluatie van hetgeen men in praktijk heeft geleerd	200	66,67	16,86	133,33	113,71	130,57	69,43
911119	Oprichting organisatie promotiemoeders	250	83,33	0	166,67	415,9	415,90	-165,90
9113	Huisvestingskosten	2.050,00	683,33	791,29	1.366,67	1.819,37	2.610,66	-560,66
91131	Huur ruimte (incl. gas, water, licht)	1.050,00	350	348,73	700	802,06	1.150,79	-100,79

91133	Huur kantoorruimte directeur (incl. gas, water, licht)	250	83,33	220,86	166,67	506,33	727,19	-477,19
91138	Kleine aanschaffingen	250	83,33	73,78	166,67	171,43	245,21	4,79
91139	Overige onvoorzien	500	166,67	147,92	333,33	339,54	487,46	12,54
9114	Personeelskosten	28.450,00	9.483,33	8.427,12	18.966,67	19.554,01	27.981,13	468,87
911401	Salaris directeur organisatie	8.000,00	2.666,67	3.202,02	5.333,33	6.416,56	9.618,58	-1.618,58
911402	Salaris projectleider	6.000,00	2.000,00	1.889,62	4.000,00	3.997,77	5.887,39	112,61
911403	Salaris financieel manager/boekhouder	2.850,00	950	1.177,03	1.900,00	2.320,19	3.497,22	-647,22
911404	Salaris ass.projectleider	5.000,00	1.666,67	1.012,57	3.333,33	2.836,26	3.848,83	1.151,17
911408	Onvoorzien	1.000,00	333,33	58,07	666,67	1.215,52	1.273,59	-273,59
911409	Reis-, verblijfs- en representatiekosten	900	300	235,42	600	905,98	1.141,40	-241,40
911410	Cursussen personeel	700	233,33	852,4	466,67	0	852,40	-152,40
911411	Voedingsdeskundige	4.000,00	1.333,33	0	2.666,67	1.861,73	1.861,73	2.138,27
9115	Commerciële & adm. Kosten	2.800,00	933,34	998,7	1.866,66	2.746,93	3.745,63	-945,63
91151	Reiskosten (coördinatie org etc)	650	216,67	30,37	433,33	532,6	562,97	87,03
91153	Algemene commerciële kosten (PR/fondsenwerving)	150	50	108,36	100	68,97	177,33	-27,33
91154	Fondsenwerving	2.000,00	666,67	859,97	1.333,33	2.145,36	3.005,33	-1.005,33
9116	Administratiekosten	450	150	212,47	300	252,19	464,66	-14,66
91161	Computerkosten	150	50	9,26	100	140,93	150,19	-0,19
91162	Kosten boekhouding	100	33,33	189,9	66,67	0	189,90	-89,90
91163	Kosten administratiemateriaal (boeken)	50	16,67	9,86	33,33	38,83	48,69	1,31
91164	Algemene adm.kosten	150	50	3,44	100	72,43	75,87	74,13
9117	Algemene kosten	150	50	7,95	100	0	7,95	142,05
91171	Website Peru	50	16,67	0	33,33	0	0,00	50,00
91174	Aanschaf EHBO-box/brandblusapparaten	100	33,33	7,95	66,67	0	7,95	92,05
9118	Overige kosten	4.825,00	1.608,34	1.568,28	3.216,66	4.209,35	5.777,63	-952,63
911801	Contributie/abonnementen	50	16,67	0,12	33,33	0	0,12	49,88
911802	Algemene verzekeringen	100	33,33	0	66,67	0	0,00	100,00
911803	Boeken	125	41,67	0	83,33	0	0,00	125,00
911804	Kopieerkosten	100	33,33	16,95	66,67	5,94	22,89	77,11
911805	Kantoorbehoeften, foto's	500	166,67	233,68	333,33	221,15	454,83	45,17
911806	Telefoon/internet	800	266,67	120,87	533,33	756,53	877,40	-77,40
911809	Adviseurskosten, officiële papieren etc.	2.000,00	666,67	897,87	1.333,33	1.967,70	2.865,57	-865,57
911810	Commerciële en administratiekosten	1.000,00	333,33	281,6	666,67	1.241,60	1.523,20	-523,20
911811	Monitoring en evaluatie	150	50	17,2	100	16,43	33,63	116,37

912	INVESTERINGSKOSTEN	550	183,33	282,29	366,67	10,55	292,84	257,16
9122	Inrichting opleidingslokalen	150	50	105,17	100	0	105,17	44,83
91224	Weeg- en meetmaterialen	150	50	105,17	100	0	105,17	44,83
9125	Inrichting sanitaire voorzieningen	400	133,33	177,12	266,67	10,55	187,67	212,33
91251	Toiletten, douchen	400	133,33	177,12	266,67	10,55	187,67	212,33
		46.725,00	15.575,02	13.694,60	31.149,98	32.395,87	46.090,47	634,53